

Prekybos šiluma tobulinimas

Dr. Ramūnas Gatautis
Lietuvos energetikos institutas

2014 kovo 27 d.

Klausimas „AR konkurencija yra gerai?“

- ✓ (ar konkurencija tarp gamintojų yra tinkamas būdas organizuoti CŠT veiklą?)
- ✓ (ar konkurencija yra efektyvu v. gilus reguliavimas)

... yra JAU **pavėluotas**

Anot VKEKK, pateikta 62 paraiškos prijungti „nepriklausomus gamintojus“.

Klausimas: **KAIP** bus organizuota konkurencinė aplinka?

Žiūrime ką turime...

- Nepaisant pastangų tobulinti giliai reguliuojamą šilumos prekybą, situacija netapo aiškesnė
- Nėra aiškų veiklos taisyklių – nėra galutinių sprendimų dėl investicijų (KTE?, Petrašiūnai?, Fortum?, mažesni gamintojai?)

Konstatuojame: esama prekybos tvarka netenkina nei „priklausomų“, nei „nepriklausomų“ gamintojų, nei tinklo operatoriaus. Teisiniai ginčai. Žala įrangai.

Grid code

VKEKK užsakymu rengiamas „Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvadas“

- Projektas – dar toli iki „veikiančio“ dokumento
- Dokumentas – „pusė darbo“. Akivaizdu, kad tinklo naudojimo taisyklės be prekybos dalies sėkmingai veikti negali
- Bandymas Sąvadą pritraukti prie esamos šilumos supirkimo tvarkos – be sėkmės
- Bandymas Kopenhagos aukcionų praktikos fragmentus perkelti į Sąvadą – nevykęs

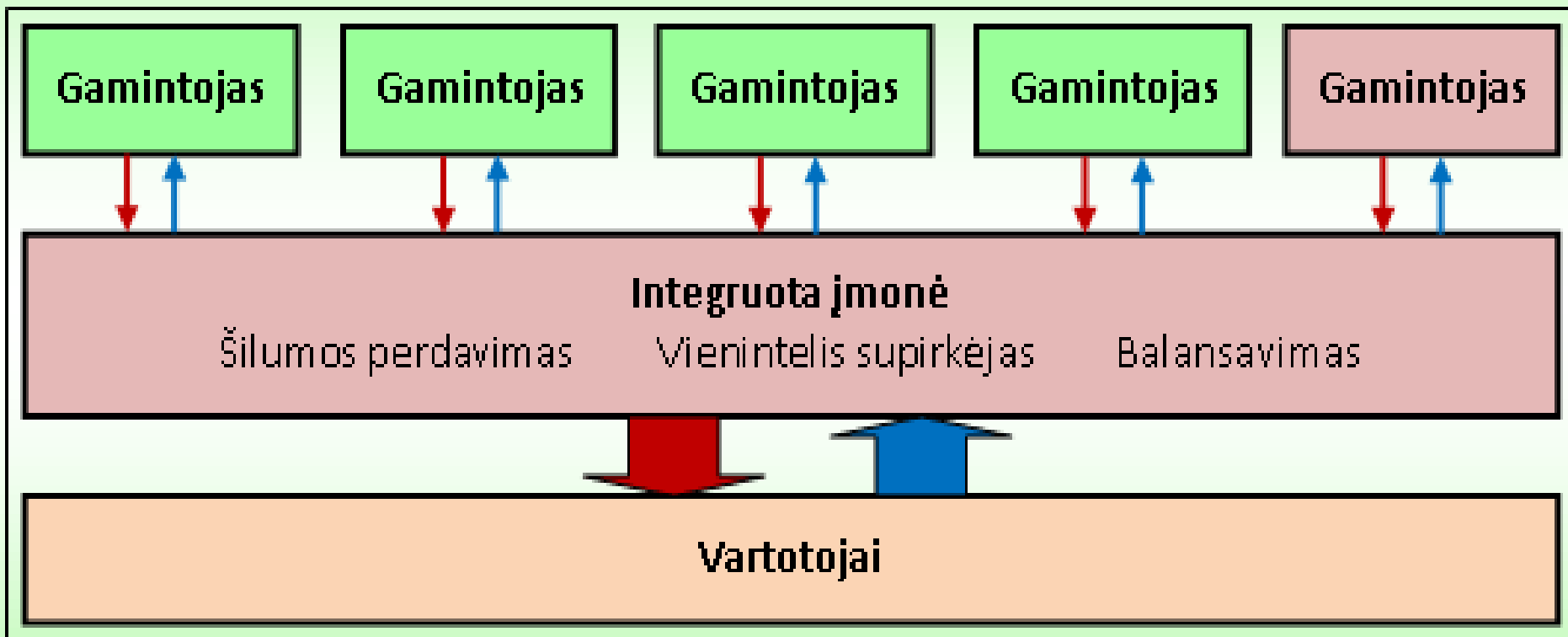
Konstatuokim: Vilnius aiškių, priimtinių sprendimų kol kas nepasiūlė

Ką daryti?

- Siekiant tvarios CŠT plėtros reikia aiškių, paprastų, nediskriminacinių, visuotinai aptartų ir suderintų veiklos (prekybos ir prisijungimo) taisyklių
- Siūlau grįžti prie Kauno m. savivaldybės patvirtintos Kauno energetikos strategijos ir pasinaudoti Grid code derinimo darbo grupės* įdirbiu
- Nereikia revoliucijos. Reikia ramaus, nuoseklaus, kruopštaus techniško darbo...
- Išbaigti taisykles, išsamiai aptarti derinimo darbo grupėje ir pratestuoti realiom sąlygom (vasarą). Rudenį padarysim išvadas.

* Kauno centralizuoto aprūpinimo šiluma tinklo naudojimo taisyklių (Grid code) derinimo darbo grupė

KES. Šilumos sektoriuje vykdomų veiklų struktūra bei šilumos energijos ir pinigų srautai

Šilumos energijos srautai - raudonos spalvos rodyklės,
pinigų srautai mėlynos spalvos rodyklės.

KES. Prekybos šilumos rinkoje būdas - aukcionas

- Pagrindinės prekės:
 - šiluma,
 - reguliavimo šiluma,
 - rezervinės galios.
- Šilumos prekių pirkimas vykdomas **Vienintelio supirkėjo** vienpusio aukciono metu;
- Vienpusis **aukcionas** – pasiūlymus parduoti teikia **visi** to norintys šilumos gamintojai;
- Šilumos prekės iš gamintojų nuperkamos remiantis **kainų prioriteto** principu;
- Vartotojams apskaičiuojama **vidutinė svertinė kaina**;
- Pirmajame Taisyklių rengimo ir diegimo etape išnagrinėti santykiai tarp šilumos gamintojų ir tinklo operatoriaus. Santykiai tarp tinklo operatoriaus ir šilumos vartotojų bus aprašomi antrajame etape, kai pirmasis etapas bus diegiamas (ar įdiegtas)
- Antrojo etapo pagrindinis bruožas – laisvųjų vartotojų atsiradimas

Būtinios prielaidos modeliui veikti

- Visiems šilumos gamintojams taikomos tos pačios sąlygos (neišskiriant - (ne)priklausomi, (ne)reguliuojami))
- Nėra prioritetinės technologijų eilės. Pardavėjų eilė – pagal pasiūlytą šilumos kainą. Technologijų rėmimas (pvz., atliekų deginimas, AEI) vykdomas per kitus mechanizmus
- Tinklo operatorius apima: Prognozuotojas, Prekybos užtikrintojas, Dispečeris, vamzdynų eksploatuotojas
- Gamintojas prisijungdamas prie tinklo pasirašo tinklo naudojimo sutartį su tinklo operatoriumi ir deklaruoja savo techninius parametrus
- Vartotojų poreikius atstovauja tinklo operatorius (iki dvišalių sutarčių atsiradimo 2 etape)

Aukciono 1 pjūvis. Kas perkama?

- Bazinė šiluma
- Pikinė šiluma
- Reguliavimo šiluma
- Sistemos avarinis rezervas

- Balansavimo šiluma – nukrypimams nuo užduoto grafiko įvertinti
- Grafiko tinklelis - valandinis

Aukciono 2 pjūvis. Kaip perkama?

Principinė aukciono eiga:

1. Tinklo operatorius prognozuoja produkto poreikį ir paskelbia viešai
2. Gamintojai teikia siūlymus
3. Tinklo operatorius pagal gautų siūlymų kainas nustato gamintojų eilę
4. Tinklo operatorius, atsižvelgęs į techninį įgyvendinamumą, perka produktus iš gamintojų ir skelbia rinkos kainas viešai

Ačiū už kantrybę 😊

